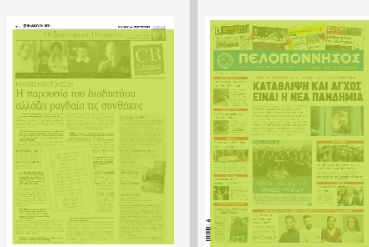

Πεζογραφικά Πορτρέτα Η παρουσία του διαδικτύου αλλάζει ραγδαία τις συνθήκες

Media: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Page: 14 Published at: 10-10-2021
Author: Surface: 1075.96 cm² Circulation: 0
Subjects:

Πεζογραφικά Πορτρέτα

Επιμέλεια:
ANTONΗΣ Δ. ΣΚΙΑΘΑΣ,
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ Η. ΚΑΠΟΓΥΛΟΣ

Με τη σύζυγό του Κωστή και τα παιδιά του Άννα και Δομήνη

«Συνήθως συμβουλευώ να διαβάσει κανείς πάρα πολύ και με πάθος και να γράφει επίσης πάρα πολύ και με έντονο πάθος»

ΜΑΝΟΣ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ:

Η παρουσία του διαδικτύου αλλάζει ραγδαία τις συνθήκες

□ Υπάρχουν συγγραφείς, Έλληνες και ξένοι, που επηρέασαν καθοριστικά τον τρόπο γραφής σας;

Νομίζω ναι. Από ποιητές ο Ρίτσος και ο Ουράνης. Από πεζογράφους ο Καραγάτσης, ο Κοσμάς Πολίτης και ο Σόμερσετ Μομ, όπως και η Άννε-Μαρί Σελίνκο. Από τον χώρο της λογοτεχνίας για παιδιά η Γαλιτέια Γρηγοριάδου - Σουρέλη και αργότερα η Άλκη Ζέη.

□ Η πεζογραφία απαιτεί σχεδιασμό και μεγάλη διάρκεια συγγραφικής αφοσίωσης. Πώς ακριβώς γράφετε μια ιστορία; Κάνετε ένα προσχέδιο, κρατάτε σημειώσεις, υιοθετείτε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα εργασίας;

Εκείνο από μια ιδέα. Ένα θέμα πιο σωστό. Και αναζητώ τους ανθρώπους -τους ήρωες του μυθιστορήματος, δηλαδή- που θα μπορούσαν να το υλοποιήσουν. Έχω ένα γενικό, αλλά αρκούντως αναλυτικό πλάνο της εξέλιξης. Μπορεί -αν και σπάνια- να το τροποποιώ. Μα στην ουσία από μια στιγμή και μετά ακολουθώ και περιγράφω τις πράξεις και τις σκέψεις των πρώων μου. Και βέβαια γράφω πάντα στο γραφείο μου, στο laptop μου (εδώ και χρόνια αυτό) και πάντα κατά τη διάρκεια της μέρας.

□ Οι χαρακτήρες των έργων σας είναι προϊόν μυθοπλασίας ή εμπνεύστη από βιωμένες εμπειρίες της προσωπικής σας ζωής; Υπάρχουν κάποιοι που συγγενεύουν με εσάς;

Σπάνια, πολύ σπάνια οι ήρωές μου στριγγίζονται εξολοκλήρου σε υπαρκτά πρόσωπα ή σε προσωπικές μου καταστάσεις. Μου αρέσει να οδηγώ τα πρόσωπα των έργων μου σε καταστάσεις που εγώ μάλλον δεν είχα. Κι αυτοί -λογικό δεν είναι;- μου ανταποδίδουν τη δωρεά. Μετά από κάθε έργο μου αισθάνομαι πιο πλούσιος σε εμπειρίες ζωής.

□ Οφείλει ο σύγχρονος πεζογράφος να «αποδράσει» από το ιδιωτικό του όραμα και να γίνει συμμετοχός ή δημιουργός ενός κοινωνικού οράματος;

Ανήκω σε εκείνους τους συγγραφείς που θεωρούν το ιδιωτικό τους όραμα ως μέρος του κοινωνικού. Και δεν μπορώ διαφορετικά να δω τη δημιουργία της λογοτεχνίας. Άλλωστε και ως αναγνώστης αυτό αναζητώ σε έργα άλλων συγγραφέων. Να με αφήνουν να τοποθετώ το δικό μου όραμα (αλλά και φόβο) εντός του οράματος (ή του φόβου) του έργου τους που διαβάω.

□ Κατά πόσο και σε ποιο βαθμό επηρεάζει το διαδικτυακό έναν ανάλογο τρόπο σκέψης;

Μεγάλο θέμα αυτό. Η παρουσία του διαδικτύου στην

καθημερινότητα όλων μας, αλλάζει συνεχώς όλα όσα θεωρούσαμε ως δεδομένα εδώ και πολλά, πάρα πολλά χρόνια. Προσωπικά δεν έχω καταφέρει να γράψω μια ιστορία όπου τα νήματα θα τα κινεί το διαδίκτυο. Και ούτε έχω πολλά τέτοια έργα διαβάσει. Ίσως να είναι πολύ νωρίς ακόμα για να αποκτίσουμε εκείνη τη βιωμένη γνώση που θα καρποφορήσει το όποιο συγγραφικό μας ταλέντο. Το περιμένο από μια επόμενη γενιά συγγραφέων.

□ Ποια είναι εκείνα τα χαρακτηριστικά στοιχεία που θεωρείτε ότι «κάνουν» ένα βιβλίο να είναι πολύ σημαντικό και να «αντέχει» στον χρόνο;

Θα έλεγα η διαχρονικότητα των ιδεών του και η αθανασία των πρώων του. Αλλά αυτά τα διαπιστώνουμε εκ των υστέρων. Ποτέ δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί πως γνωρίζει εκ των προτέρων αν ένα λογοτεχνικό έργο θα αντέξει στον χρόνο.

□ Η πεζογραφία μπορεί να «θρηνεί» τον συγγραφέα; Πώς αντιμετωπίζετε επαγγελματικά τον βίο σας;

Ελάχιστους ναι. Αλλά ελάχιστους -στην ελληνική πραγματικότητα αναφέρομαι. Και ίσως και αυτούς όχι για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Είναι όσοι ή γράφουν με ένα τέτοιο τρόπο ώστε να «επικοινωνούν» με ένα πλατύ κοινό ή που για κάποιο λόγο έχουν καταφέρει να γίνουν γνωστοί για κάποιο άλλο (όχι κατ' ανάγκη λογοτεχνικό) λόγο. Οι περισσότεροι συγγραφείς κάνουν κάποια άλλη βιοποριστική εργασία -συνήθως γραφείου, εκπαιδευτική ή δημοσιο-

γραφική.

□ Ποιες συμβουλές θα επιθυμούσατε να δώσατε σε νεότερους συγγραφείς;

Αν ένας νέος άνθρωπος θέλει να ασχοληθεί με τη λογοτεχνία, θα βρει μόνος του τον τρόπο που θα τον βοηθήσει να οδηγήσει το όνειρό του σε μια πραγμάτωση. Εγώ συνήθως συμβουλευώ να διαβάσει κανείς πάρα πολύ και με πάθος και να γράφει επίσης πάρα πολύ και με έντονο πάθος. Αλλά -πιστέψτε με- δεν είναι βέβαιος αν αυτές οι συμβουλές έχουν αποτέλεσμα στη σημερινή εποχή μας. Είπαμε και πιο πριν πως η παρουσία του διαδικτύου αλλάζει ραγδαία τις συνθήκες. Στη θέση του κόπου του χειρόγραφου, έχουμε την άνεση του word.

ΕΡΓΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ο Μάνος Κοντολέων γεννήθηκε και ζει στην Αθήνα. Σπούδασε Φυσική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ασχολείται με όλα τα είδη του πεζού λόγου: μυθιστόρημα, νουβέλα, διήγημα, παραμύθι, θέατρο και δοκίμιο. Έχει κατά καιρούς συνεργαστεί με αμειψίστους κριτικές, άρθρα και λογοτεχνικά κείμενα. Έχει μεταφράσει αρκετά βιβλία για παιδιά και νέους. Έχει τιμηθεί δύο φορές με Κρατικό Βραβείο, υπάρχει υποψήφιος για τα Διεθνή Βραβεία Άντερσεν και Άλγκαρντ. Βιβλία του έχουν κατά καιρούς βραβευτεί από την Έταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών, από τον Κύκλο Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου και περιλαμβάνονται αναγνωστικά και σε διάφορες ανθολογίες πεζογραφίας και δοκιμίου. Ένα μυθιστόρημά του έχει μεταφερθεί στην τηλεόραση, ενώ άλλα έργα του έχουν μεταφερθεί στο θέατρο.

Στο εξωτερικό η παρουσία του είναι γνωστή αφενός με την αναφορά στον τιμητικό πίνακα Άντερσεν της Διεθνούς Οργάνωσης Βιβλίων για τη Νεότητα (IBBY) του μυθιστορημάτος του «Δομήνικος» και αφετέρου με τη μετάφραση και κυκλοφορία μυθιστορημάτων και διηγημάτων του στη Γαλλία, στη Γερμανία, στις ΗΠΑ και στην Ταϊλάνδη. Ο Μάνος Κοντολέων είναι παντρεμένος με τη μεταφράστριά και συγγραφέα Κωστή Κοντολέων και έχουν αποκτήσει δυο παιδιά -την Άννα και τον Δομήνηκο. Ζει στην Αθήνα και για μεγάλα χρονικά διαστήματα «μεταναστεύει» στον Άγιο Λαυρέντιο, ένα γραφικό χωριό του Πιλίου.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Έψαχνα πάντα τις λέξεις. Πρώτα εκείνες που θα πεθάνω... Τους άλλους. Δε με πιστεύανε... Αλλά εγώ το ήξερα πως θα πεθάνω βίαια -βέλη θα καρφωνόταν στις κόρες των ματιών, δόρατα ακινητά θα τρυπούσαν γεροδεμένα στήθη, κοφτερά σπαθιά θα λιάζαν αυτά, δάκτυλα... Και λεκασμένες με αίμα παλάμες θα στομώναν τα κείλη παρθένων. Ξέφρενα πέη θα ασεβούσαν πάνω σε παρθενικά αδιόλα... Πάνω στους λιθούς των δρόμων θα σπάνανε κεφαλάκια παιδιών και καρδούλες λίγων μηνών θα σπαρταρούσαν πάνω σε λευκά σεντόνια και δίπλα σε κεινίδι καρπού θα αδειάζαν όλο τους το αίμα. Αλλά όσο κι αν τα φώναζα σα σκόλα τα κοτάβιά της, τα ούρλιασα σα λύκανα νύκτα πανσελήνου, τα βρόνταγα με τη δύναμη κεραινού που πέφτει σε ανταρσιασμένο πέλαγο... Όχι δε με πιστεύανε. Δε με ακούγανε. Και πεθάνανε.

Και τώρα κι εγώ πεθαίνω...
(από το μυθιστόρημα «Η Κασσάνδρα στη Μαύρη Άμμο», Πατάκης 2018)